

Çekirge haberleşme ofisini kuran 20 mayıs 1926 tarihli bağlantının daha üç yıl muteber olması için kanun

(*Resmî Gazete ile neşir ve ilân : 31/XII/1934 - Sayı : 2894*)

No.
2894

Kabul tarihi
23 - XII - 1934

BİRİNCİ MADDE — Komşu Arab Hükûmetleriyle Hükûmetimiz arasında yapılan ve (Çekirge haberleşme ofisi) kuran 20 mayıs 1926 tarihli bağlantı üç yıl için muteberdir.

İKİNCİ MADDE — Bu kanunun hükmü neşri gününden başlar.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun hükümlerini Hariciye ve Ziraat vekilleri yürütür.

29 kâunuevvel 1934

20 MAYIS 1926 ULUSLARARASI ÇEKİRGE MÜCADELE MUKAVELESİ

Türkiye, Filistin, Şarkî Erden, Irak ve Suriye Hükûmetleri Uluslararası çekirge istihbarat ofisinin teşkilini, çekirgeye karşı açılan savaşı müessir kılmak için bu teşekkülü faydalı görmüşler ve bu maksadla bir mukavele akdine karar vererek aşağıdaki noktalarda uzlaşmışlardır :

Madde — I.

Yüksek Âkidler, masrafları birlikte ve müsavi pay dahilinde temin edilmek ve merkezi Şamda olmak üzere, Uluslararası çekirge istihbarat ofisinin kurulmasını taahhüd ederler.

Madde — II.

Ofis, Âkid Devletler murahhaslarından mürekkebe bir komitenin idare ve murakabesi altında çalışacaktır.

Bu komitenin ve ofisin teşkilât ve salâhiyetleri mukaveleye bağlı ve onun ayrılmaz bir cüzü olan iç nizamnamesile tayin edilmiştir.

Madde — III.

Kurma ve yıllık idare masrafları ikinci maddede yazılı iç nizamnamesindeki şartlara göre; Âkid Devletler tarafından temin edilir.

Madde — IV.

Âkid Devletler tarafından verilecek olan iştirak hissesi Fransa Cümhurluğunun Suriye Büyük komiserliği vasıtasile Şamda bulunan Suriye ve Büyük Lübnan bankasına verilecektir. Bu para ihtiyac halinde ofis müdürünün havaaleleriyle azar azar oradan alınacaktır.

Âkid Devletler tarafından verilecek senelik ilk iştirak hissesi bu mukavelemin alâkadar Hükûmetler tarafından tasdik tarihinden itibaren üç ay içinde ödenmiş olmalıdır. Uluslararası istihbarat

ofisi, 8 nci madde hükümlerine göre bu üç aylık mühletin bitmesinden sonra çalışmaya başlayacaktır. Ofisin malî yılı, çalışmaya başladığı günden başlar. Gelecek seneler hisseleri malî senenin bitmesinden en az bir ay evvel ödenmiş olmalıdır. İngiliz lirası ofisin resmî parasıdır.

Madde — V.

Uluslararası mukavelesi ile iç nizamnamesi hükümlerine dair yapılacak olan değişiklik teklifleri, Yüksek Âkidler tarafından, ikinci maddede yazılı komiteye tevdi edilecektir.

Komite tarafından verilen kararlar Âkid Devletlere bildirilecek ve bu kararlar Âkid Devletlerin ekseriyeti tarafından kabul edildiği takdirde muteber olacaktır.

Madde — VI.

Mevrud mukavele üç yıllık bir devre için akdedilmiştir. Her bir devrenin bitmesinden en az bir yıl önce alâkalarını keseceklerini haber vermeyen Devletler için bu Âkid zmnen aynı bir müddetle uzatılmış olacaktır.

Madde — VII.

Diğer Devletlere haber verilebilmek üzere her Hükümet bu mukaveleye iştirak eylediğini en kısa bir müddet zarfında Fransa Cümhurluğu Büyük Komiserliğine bildirecektir.

Madde — VIII.

Her Hükümet için bu mukavelelerin meriyete geçmesi, mukaveleye iştirakini bildirdiği günden başlar. Ofis, ancak üç Devletin bu mukaveleye iştirakile kurulabilir.

Madde — IX.

Bu mukaveleyi imzalamayan Hükümetler, dilekleri üzerine mukaveleye girebilirler. Bu giriş dileği kendileri tarafından Fransa Cümhurluğunun Büyük Komiserliğine, ve onun vasıtasile de diğer Âkid Devletlere bildirecektir. Ancak bu Hükümet madde dörd de yazılı şartlara göre ofisin masraflarına iştirak edeceğine dair taahhüde bulunacaktır.

Madde — X.

Türkiye, Irak, Şarkî Erden, Filistin ve Suriye Hükümetleri murahhaslarile Fransa Cümhurluğu Büyük Komiserliği murahhası haiz oldukları salâhiyetle bu mukaveleyi bir nüsha olarak tanzim etmişler, imzalamışlardır. Bu nüsha Fransa Cümhurluğu Büyük Komiserliğinin tomar hazinesinde saklanacak ve aslına uygun örnekleri siyasal yollar ile Yüksek Âkidlere gönderilecektir.

Şamda hazırlanmıştır.

20 mayıs 1926

Türkiye	için	Aziz Bey, Tevfik Bey
Irak	»	Anwar Khayatt
Şarkî Erden	»	Ali Tabbara
Filistin	»	G. S. Bodkin
Suriye	»	Josph Atalla
Büyük Komiserlik	»	E. Achard

ULUSLAR ARASI ÇEKİRGE İSTİHBARAT OFİSİ İÇ NİZAMNAMESİ

Madde — I

Kurma ve idare masraflarına iştiraki kabul eden Hükümetler tarafından, Şamda bir Uluslar arası Çekirge istihbarat ofisi kurulmuştur.

Madde — II

Ofis, hiç bir suretle Âkid Devletlerin idarî işlerine karışamaz. Ofis, ülkesinde bulunduğu Hükümetin nüfuzu altında olmayıp, idarî bakımdan tüm bir serbestliğe maliktir. Ofis, Âkid Devletlerin ziraat şubelerile doğrudan doğruya muhaberatta bulunur.

Âkid Devletlerin her birile yaptığı hususî mukavelelerle çekirge mücadele teşekküllerile doğrudan doğruya muhaberatta bulunabilir.

Madde — III

Fransa Cümhurluğunun Suriye, Büyük Lübnan (Alaouit) ler ve Cebeli Druz Büyük Komiseri; Uluslar arası mukavelesinin ikinci maddesinde yazıldığı gibi komitenin dileği üzerine Ofisin umumî bir menfaat müessesesi olarak kabul edilmesi için lâzımgelen tedbirler de bulunacaktır.

Madde — IV

Ofisin başlıca vazifeleri:

- a) Âkid Devletlerden veya her hangi münasib bir memba tarafından, çekirgelerin bulunduğu yer, yumurtlama alanlarının kesafeti, tekâmül devreleri, belli veya muhtemel yürüyüşleri ile kontrol ve savaş usulleri hakkında gönderilen malûmatı almak, kaydetmek ve bir düzen üzere sıralamak,
- b) Çekirgelerin bulunduğu yer, alan, yumurtlama alanlarının kesafeti, tekâmül devreleri, yürüyüş istikametleriyle kontrol ve savaş usulleri hakkında topladığı malûmatı alâkadar Âkid Devletlere mümkün olduğu kadar çabuk vermek,
- c) Yumurtlama devresinden sonra çekirgelerin bulunduğu yer ile yumurtlama alanlarının kesafetini gösteren bir haritayı, mümkün olduğu kadar çabuk Âkid Devletlere göndermek,
- d) Çekirgeler hakkında, Âkid Devletler tarafından istenmesi muhtemel olan hususî mahiyetteki istihbaratı kabilsen temin etmek,
- e) Çekirge savaşı hakkında faydalı sayılan bilûmum istihbaratın Âkid Devletler tarafından gönderilmesini temin etmek,
- f) Lüzumlu veya faydalı sayılan yerlerde çekirgelere karşı hep birden harekâta bulunmak ülküsile Âkid Devletlere tekliflerde bulunmak,
Çekirgelere karşı sınırlı boyunca, yapılan müşterek savaş temin edebilmek için, alâkalı Devletler arasında bir irtibat sisteminin kurulmasına ve bu sistemin tatbikına baş vurmak,
- g) Ofis ile Devletler arasında çekirge istihbaratı hakkında yapılacak posta ve tel yazısile muhaberatin parasız yapılmasına çalışmak,
- h) Ofis demirbaşının kaydini tutmak,
- i) Ofis, Âkid Devletlerin çekirge savaşı hakkındaki faaliyetlerinden ve alınan neticeler ile bu Devletler tarafından yapılan ve yazılan kanun ve nizamnamelerden bâhis olarak Âkid Devletlere yıllık bir raporu hazırlayıp sunmak.

Madde — V

Âkid Devletlerin vazifeleri

- a) Eğer yoksa çekirgelerin yerleri hakkında malûmat toplamak ve aynı alanlarında çekirge

lerle savaşta bulunmakla mükellef hususî bir teşkilât kurmak,

b) Topraklarında bulunan çekirgelerin yer, alan, yumurtlama ve yumurtadan çıkma alanlarının kesafeti, tekâmül devreleri yürüyüşleriyle kontrol ve savaş usulleri hakkındaki malûmatı, çarçabuk posta veya tel yazısıyla Ofise bildirmek, çekirgelerin tekâmül devrelerini diğer Âkid Devletlere ve ofise bildirmek,

c) Çekirgelerle savaş hakkında yapılan kanun ve nizamnamelerden mümkün oldukça ofisi malûmattar kılmak,

d) Çekirgeler hakkında ofis tarafından sorulacak bütün suallere mümkün merteye cevap vermek.

Madde — VI

Ofis, Âkid Devletlerin teknisyen birer murahhasından mürekkebe uluslararası bir komitenin idare ve kontrolü altındadır.

Komite üyeleri gizli rey ile, bir yıl için iktidar yerinde bulunmak üzere bir başkan seçer, eski başkan yine seçilebilir.

Madde — VII

Başkanın Âkid Devletlere hitaben gönderdiği davetnameler ile komite yılda bir kere toplantıya çağırılır; toplantının yer ve tarihi evvelki toplantı devresinde reylerin ittifakile belli edilir.

İlk toplantı Büyük komiserlik mümessilinin davetile Şamda olacaktır. Komite üyelerinin yarısının dileğiyle yıllık fevkalâde bir toplantı yapılabilir. Bu yarımda; fevkalâde toplantının yer ve tarihini belli edecek olan başkanın bulunması şarttır.

Madde — VIII

Komite toplantılarının devam müddeti sınırlandırılmamıştır. Komitenin verdiği kararlar, mevcut üyelerin mutlak ekseriyetinin reyini alınmakla meridir. Yalnız reylerin müsavata halinde, başkanın reyinin bulunduğu tarafın içtihiadı muteberdir.

Komite kararlarının meriyeti için Âkid Devletlerin murahhaslarının yarısından fazlasının toplantıda bulunması şarttır. Fevkalâde toplantıda verilen kararların meriyeti için fevkalâde toplantı isteyen murahhasların hepsinin bulunması lâzımdır.

Madde — IX

Ofis, maaşlı bir müdür ve muhtelif memurlar vasıtasile idar edilir. Müdür, komite tarafından seçilir. Komite üyelerinden biri müdür olarak seçilebilir. Müdürün ağronom veya haşarat mühendisi olması lâzımdır. Şayed komite dışından biri seçilirse komite toplantılarına istişarî reyile iştirak eder.

Bütün memurların nasb ve azilleri müdürün salâhiyeti dahilinde olup bunlar hakkında komiteye karşı mesuldür.

Madde — X

Ofisin resmî dili, fransızcadır; fakat Âkid Devletler tarafından ofisle yapılan muhaberat, mensub oldukları Devletlerin dili ile de olur.

Madde — XI

Komitenin alelâde veya fevkalâde toplantılarında çağırılan komite üyelerinin yol harçlıkları mensub oldukları Âkid Devletler tarafından ödenir.

İstişare mahiyetinde toplantılara çağırılan ofis müdürünün yol harçlığı ve sair masrafları ofise aiddir.

Madde — XII

Komite, evvelki yıl içinde yapılan masrafları tetkik ile, blânçoyu mütehasıs bir muhasibin tetkikinden geçirdikten sonra tasvib eder. Komite, müstahdeminin iç nizamnamesile, ofisin idaresine aid tedbirler hakkında müzakerede bulunur.

Komite tarafından kabul edilen ve yukarıda yazılan tedbirler ve nizamnameler Âkid Devletlere bildirilir ve onların rızası olmadan değiştirilemez.

Madde — XIII

Her bir devre sonunda ofisin idaresine ve çalışmasına dair Âkid Devletlere birer mazbata sunulur.

Şam. Mayıs 1926

Türkiye	için	Aziz B., Tefik B.
Irak	»	Anwar Khayatt
Filistin	»	G. E. Bodkin
Suriye	»	Joseph Atalla
Şarkî Erden	»	Ali Tabbara
Büyük komiserlik	»	E. Achard

Cümhuriyet Reislğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası

25 - XII - 1934 ve 1/1154

Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cümhuriyet Reislğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası

: 29 - XII - 1934 ve 4/1286

Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cild ve sayfa numaraları

Cild Sayfa
: 25 62,230,285,291,298,314:317